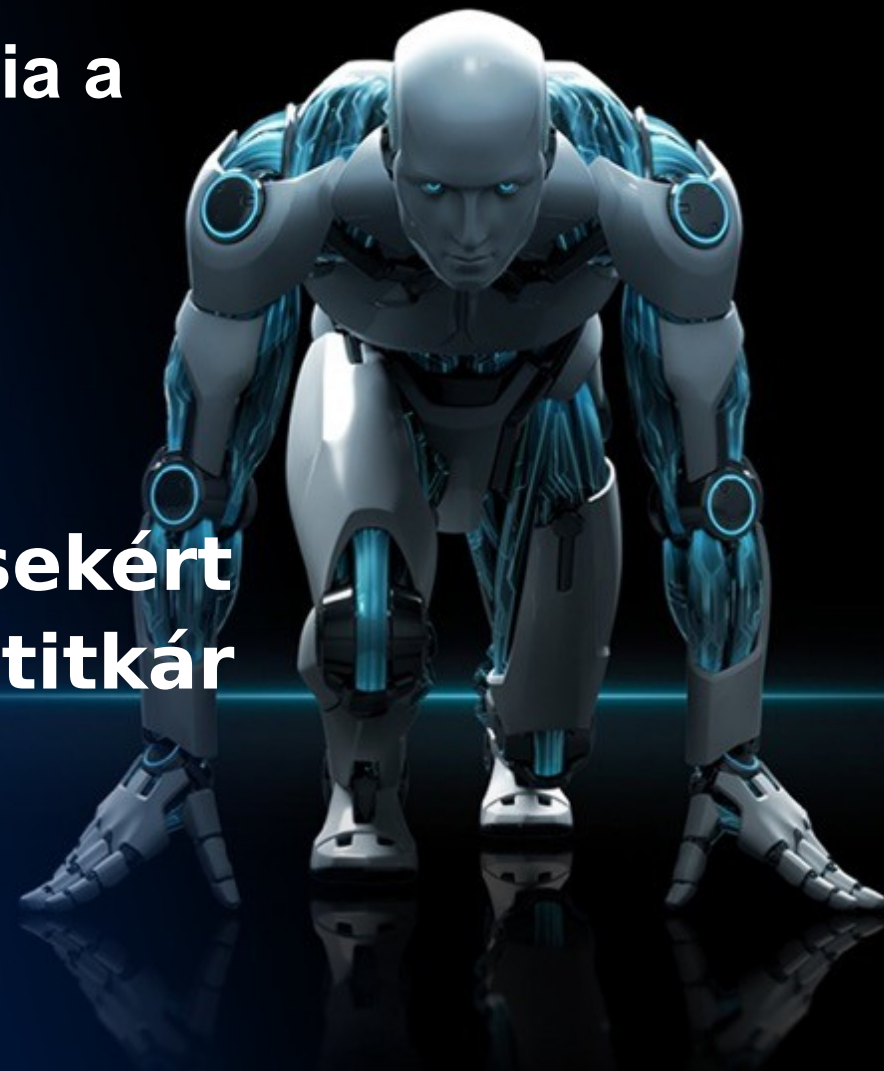

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

Szemléletformálási Stratégia a Fenntarthatóságért

Dr. Makai Martina
fenntartható fejlesztésekért
felelős helyettes államtitkár

2018. október 30.

TARTALOM

1. SZEMLÉLETFORMÁLÁSI STRATÉGIA A FENNTARTHATÓSÁGÉRT

2. JELENLEGI PROJEKTEK

1. SZEMLÉLETFORMÁLÁSI STRATÉGIA A FENNTARTHATÓSÁGÉRT

SZEMLELETFORMÁLÁSI STRATÉGIA A FENNTARTHATÓSÁGÉRT

▪ ITM Fenntarthatósági jövőképe:

- ▶ Magyarországon a fenntartható rendszerek, infrastruktúrák fejlesztése és implementálása a biztonság és a jólét, illetve jól-lét érdekében
- ▶ Magyarország reziliens legyen, amely olyan rendszer képesség, amely a külső hatásokat elnyeli és közben fenntartja az alapvető struktúrákat és funkciókat
- ▶ Mindenki számára elérhető, takarékosan és biztonságosan használható közszolgáltatások
- ▶ Egységes, állami digitális adatbázis a kritikus infrastruktúrákról (víz, hulladék, energia szolgáltatások műszaki - egységes és frissülő - adatai)
- ▶ Infra-hálózatok fejlesztése a természeti erőforrások takarékos használatának, és az öko-hatékony hozzáférhetőségnek a figyelembevételével
- ▶ SMART megoldások elterjesztése a Modern Város Programon és a Magyar Falu Programon keresztül
- ▶ Elszakadás a hagyományos lineáris gazdaságmodellől, amely nem egyeztethető össze a fenntarthatósággal és a környezeti céljainkkal. Nem fenntartható az a modell, amelyben a környezettől folyamatosan elveszünk és a folyamat végén a környezetbe hulladékot, szennyezett vizet, mérgezett levegőt bocsátunk

▪ Fenntartható fejlődési cselekvési terv (2019-2022/2030) kialakítása

- ▶ Az új fenntartható fejlődési keretrendszer, amely a 2030-as Agenda (The 2030 Agenda for Sustainable Development) magját képező 17 db Fenntartható Fejlesztési Célokot (Sustainable Development Goals, SDG-s) és azokhoz kapcsolódóan 169 eszközcélt (targets) foglalja magába, amelyek között - a környezeti kihívások mellett - olyan szociális és társadalmi problémák is szerepelnek, mint a szegénység leküzdése, vagy az éhezés megszüntetése.

▪ Fenntartható Fejlesztési kerettörvény előkészítése, amely a fenti célokat determinálja

Társadalmi jelentőség:

- Lakosság egészségügyi, jóléti, jól-léti állapotának szignifikáns növekedése, amennyiben a projektcélok maradéktalanul megvalósulnak
- Szemléletformáláson keresztül a lakosság hozzájárulása a célok megvalósulásához
- Alacsony rezsiköltség elérése, akár hatósági árszabályozás nélkül
- A függőség, kiváltképp az energiatüggőség csökkenése a lakosság körében is
- Zöld és okos városok környezeti előnyeinek kihasználása
- A következő generáció, az unokáink szükségleteinek, jövőjének biztosítása

FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

A fenntartható fejlődés korunk legfontosabb koncepciója (fogalma, paradigmája), amely mind a mai napig heves viták tárgya, és számos értelmezése létezik.

A probléma:

- Hogyan maradhat fenn az emberi társadalom anélkül, hogy tönkre tenné a létezési terület szolgáltató természeti környezetet?

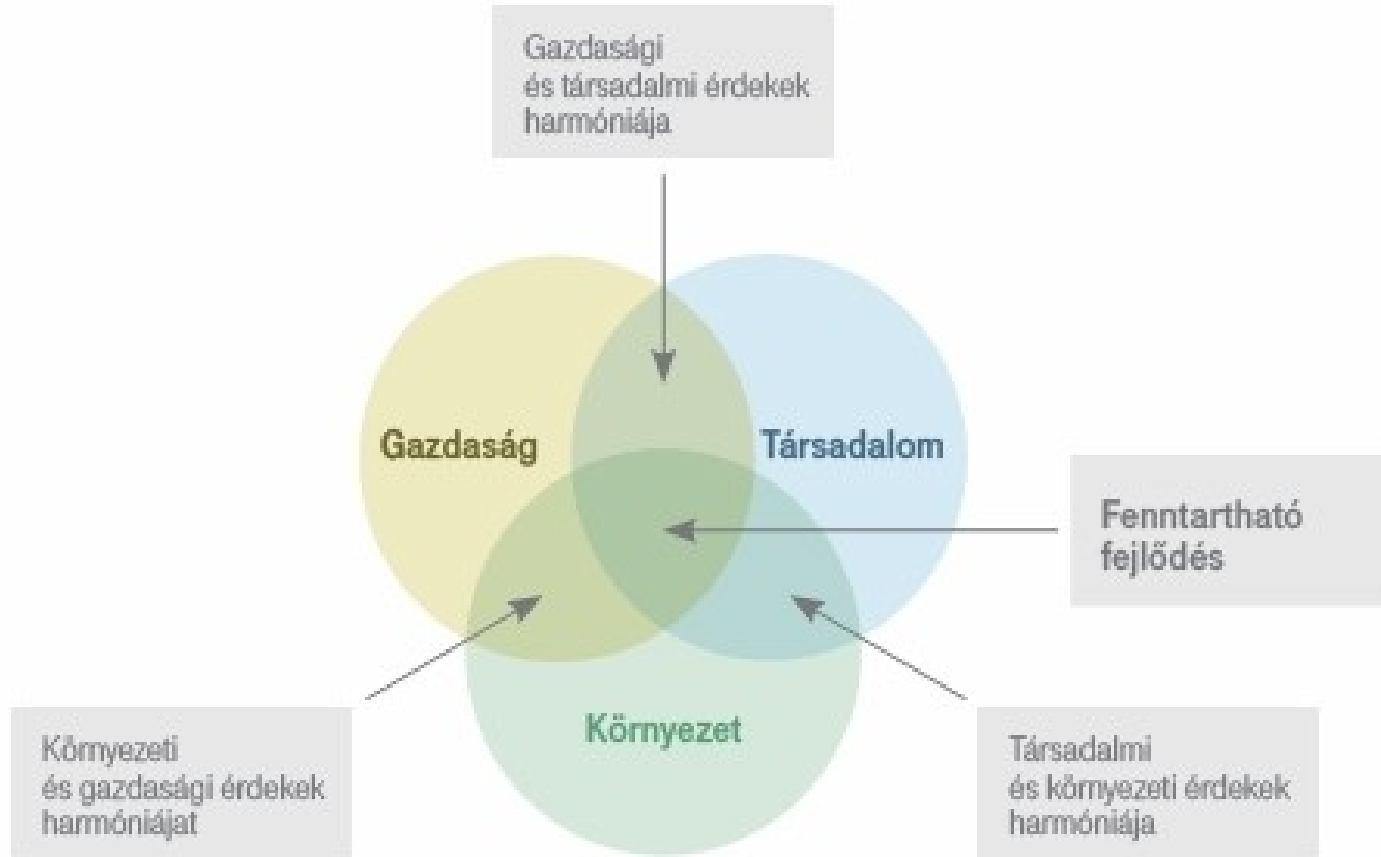
A fenntartható fejlődés elvei melyeknek a szemléletformálásban is meg kell jelennie:

1. Figyelem és gondoskodás az életközösségekről
2. Az ember életminőségének javítása
3. A Föld életképességének javítása és diverzitásának megőrzése
4. A nem megújuló erőforrások használatának minimalizálása
5. A Föld eltartó képessége által meghatározott kereteken belül kellene maradni
6. Meg kell változtatni az emberek attitűdjét és magatartását
7. Lehetővé kell tenni, hogy a közösségek gondoskodjanak saját környezetükről
8. Biztosítani kell az integrált fejlődés és természetvédelem nemzeti kereteit
9. Globális szövetséget kell létrehozni

FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS SZAKTERÜLETI SZINTRE LEBONTANDÓ ALAPPILLÉREI

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

- mindhárom pillért együttesen kell nézni
- kölcsönhatásaik figyelembevétele
- mérlegelni kell őket a különböző fejlesztési stratégiák, programok kidolgozása során, továbbá a konkrét intézkedésekben, cselekvésekben

Kommunikációs célok

- az élethosszig tartó tanulás elősegítése
- a jó példák folyamatos megjelenítése különböző platformokon,
- a civil szervezetek aktivitásának szakszerű és célirányos egybefogása
- a témához kapcsolódó döntéshozói testületek egységes szemléletének

FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSHEZ SZÜKSÉGES SZEMLÉLETFORMÁLÁS PERSPEKTÍVÁI

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

- rendszerben való gondolkodás,
- a helyi problémák globális kontextusban való értelmezése,
- az elővigyázatosság elvének alkalmazása, előrejelzés
- a technológia és tudomány egyedül nem tudják megoldani a fennálló problémákat,
- normatív kompetencia
- stratégiai kompetencia
- együttműködés
- Felelős és kritikus gondolkodás
- öntudatosság
- integrált problémamegoldás
- a fenntartható fejlődés egy folyamatosan fejlődő koncepció, így a perspektíváinak száma is folyamatosan növekszik az idő előrehaladtával

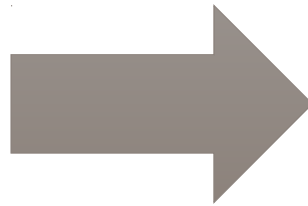

KULCSKOMPETENCIÁK
FEJLESZTÉSE

SZAKTERÜLETTŐL FÜGGETLENÜL A SZEMLÉLETFORMÁLÁS CÉLJA

- kritikai gondolkodásmód kialakítása
- jövőképalkotás képessége
- rendszerszintű gondolkodásmód
- átalakításra való tettvágy
- egy valós változásra való igény megléte

Ezen állampolgárok képzése megkezdődhet az iskolarendszerben, ugyanakkor **szükséges a már említett élethosszig tartó tanulási folyamatban speciális módszerekkel és tanulási folyamatokkal fejleszteni a kompetenciájukat, hogy végül reflektálni tudjanak érdemben a globális környezeti kihívásokra.**

KÉPVISELNI KÍVÁNT MÓDSZERTAN A PROGRAMOKBAN

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK

1. Szemléletformálási stratégia elkészítése a fenntarthatóság jegyében
2. ITM Fenntarthatóságért felelős államtitkársághoz tartozó szakterületre bontott programok rövid és közép távú tervezése
3. Szakterületi szemléletformálási programok összehangolása
4. Forrás allokálás, pályázati rendszer biztosítása
5. Támogatások szempontrendszerének kiegészítése
6. Szemléletformálás hatékonyság mérési rendszer kidolgozása

2. JELENLEGI PROJEKTEK

KÖZVETETT SZEMLÉLETFORMÁLÁS

- Otthon Melege Program (HGCS, épületek)
- elektromobilitás (gépjármű vásárlás támogatása)

KÖZVETLEN SZEMLÉLETFORMÁLÁS

- elektromobilitás (társadalmasítás, bemutatóterem)
- kiemelt infrastruktúrák
- energiahatékonyság

OMP: Fenntartható energiafogyasztási szokások kialakítása -

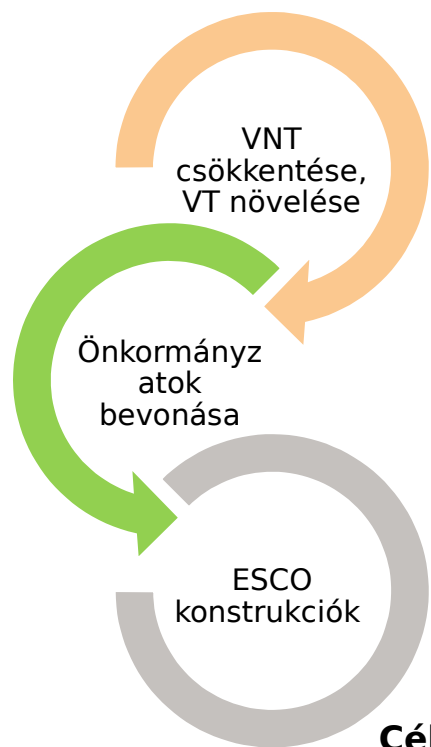
Lakóépületek energiafogyasztásának csökkentésére irányuló

Épületek energetikai korszerűsítése, megújuló energia épületállomány fejlesztése

Háztartási nagygépek cseréjének támogatása

Újrahasznosítás, Újrahasználat
Környezettudatos jövőkép
Közös felelősségvállalás, közös fellépés

Háztartási nagygépek korszerűsítése, újrahasznosítása célzott támogatással

Cél: Pénzügyileg fenntartható támogatási rendszer kialakítása

Korszerűsítés, adományozás; 30

Fagyasztócsere; 10

Cél: Újrahasznosítás elősegítése, célzott támogatás

OMP - újrahasználat (tervezet)

Háztartási nagygépek
korszerűsítése,
újrahasznosítása célzott
támogatással

- Az alprogram tervezett forráskerete: 0,4 Mrd Ft
- Meghirdetés tervezett időpontja: területi bontásban, két lépésben. Először mintaprojekt jelleggel, másodsor országosan is.
- Kiegészítő programként a Háztartási nagygépek energiamegtakarítást eredményező cseréje alprogram mellett jelenne meg a leadott elektronikai készülékek újrahasználatának támogatása a körforgásos gazdaság jegyében. Ezen készülékek felújításával az alábbi célok is teljesíthetők:
 - Legrászorulóbb családok részére támogatás
 - Újrahasznosítás, tudatformálás, kevesebb hulladék
 - Energia megtakarítás (a felújított készülékért is le kellene adni egyet)

PÁLYÁZAT (GZR-D-Ö)LEBONYOLÍTÁS

**2018. MÁJUS 1 UTÁN BENYÚJTOTT PÁLYÁZATOK
DARABSZÁMA:**

266 db

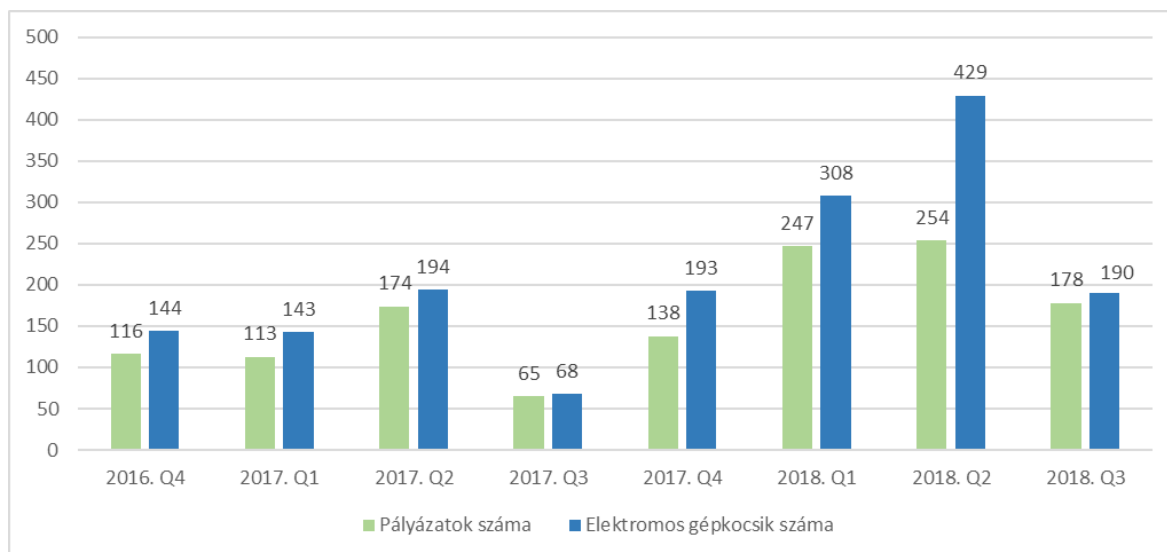
**2018. MÁJUS 1 ELŐTT BENYÚJTOTT PÁLYÁZATOK
DARABSZÁMA:**

**1 019
db**

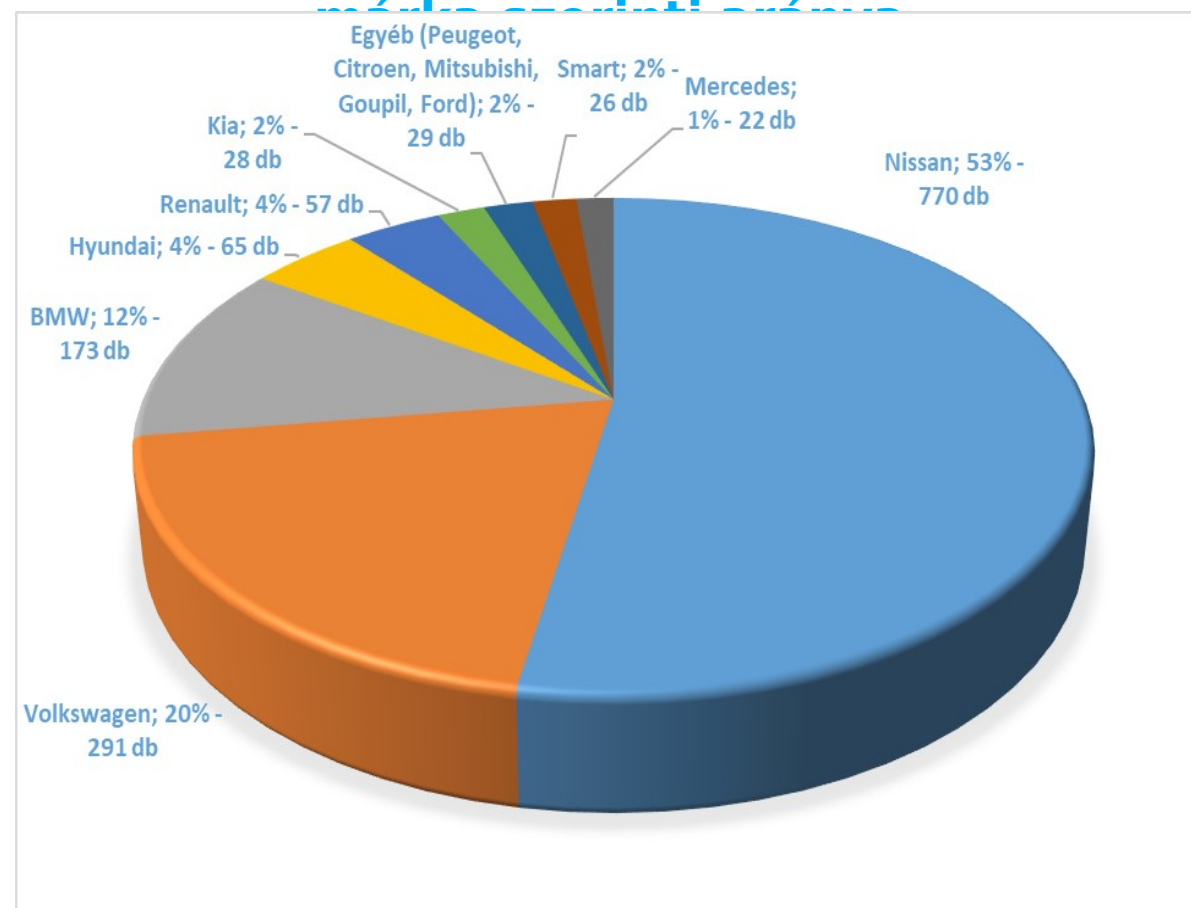
**2018. OKTÓBER 18-IG UTÓFINANSZÍROZÁSOS
KONSTRUKCIÓ KERETÉN BELÜL FOLYÓSÍTOTT
TÁMOGATÁS:**

**1 277 810
824 Ft**

Benyújtott pályázatok és igényelt gépkocsik alakulása negyedéves bontásban

Támogatott gépjárművek (összesen 1461 db)

Indokolt a **módosított pályázati kiírás** mielőbbi meghirdetése.

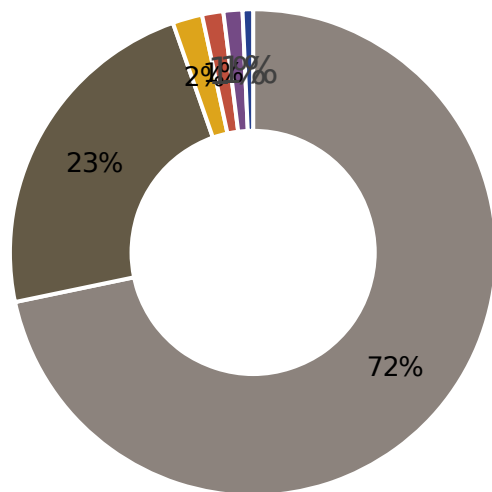
PÁLYÁZAT (GZR-D-Ö)LEBONYOLÍTÁS

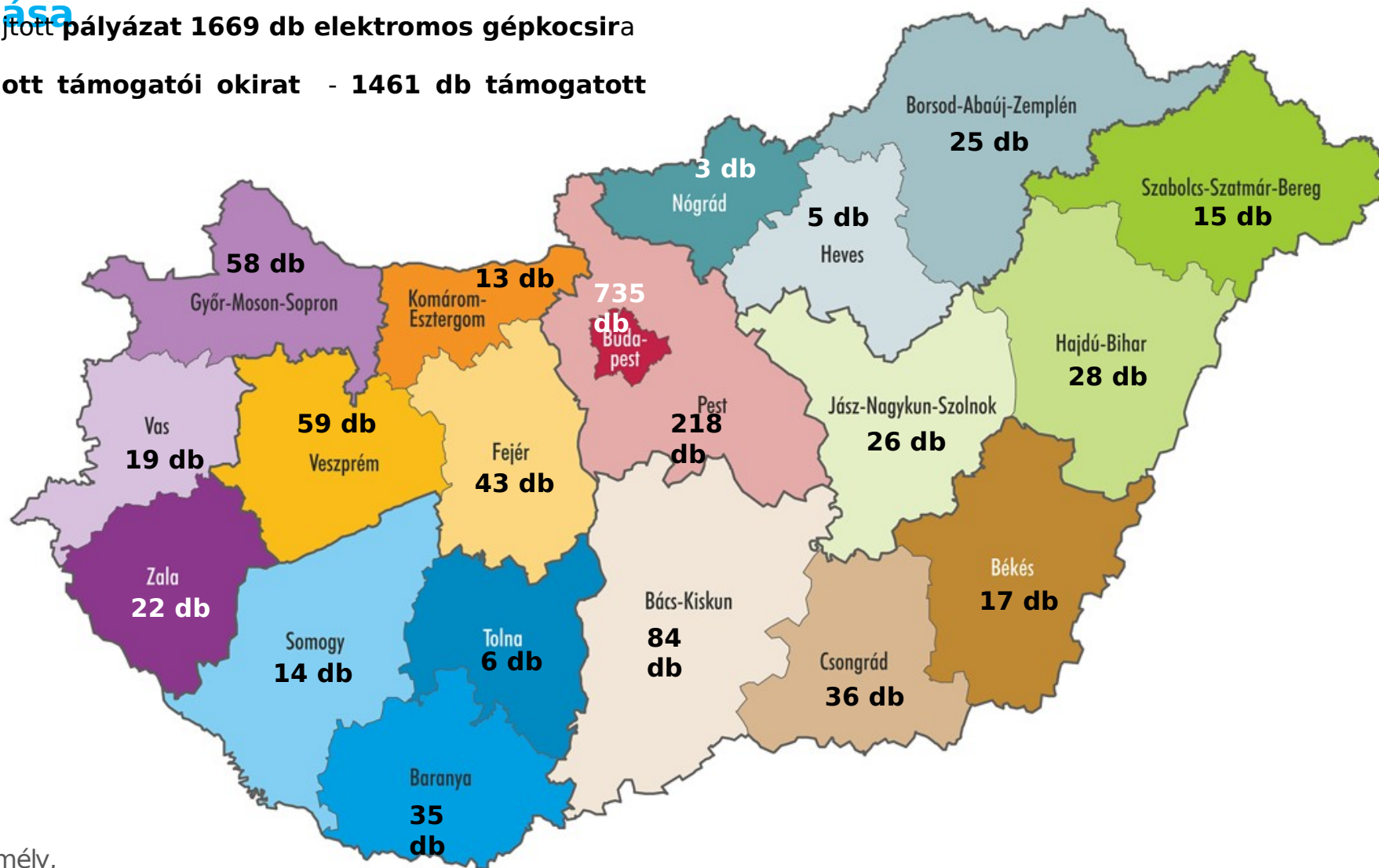
INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

Támogatott gépjárművek (összesen 1461 db) megyék és jogi forma szerinti megoszlása

- Összesen 1285 db benyújtott pályázat 1669 db elektromos gépkocsira
- Összesen 1092 db kiadott támogatói okirat - 1461 db támogatott elektromos gépkocsi

- Gazdasági társaság
- Magánszemély
- Egyéni vállalkozó
- Költségvetési szerv
- Helyi önkormányzat
- Egyéb (civil szervezet; egyházi jogi személy, ügyvédi iroda)

2. JELENLEGI PROJEKTEK

KÖZVETETT SZEMLÉLETFORMÁLÁS

- Otthon Melege Program (HGCS, épületek)
- elektromobilitás (gépjármű vásárlás támogatása)

KÖZVETLEN SZEMLÉLETFORMÁLÁS

- elektromobilitás (társadalmasítás, látogatóközpont)
- kiemelt infrastruktúrák (KEHOP)
- energiahatékonyság (KEHOP)

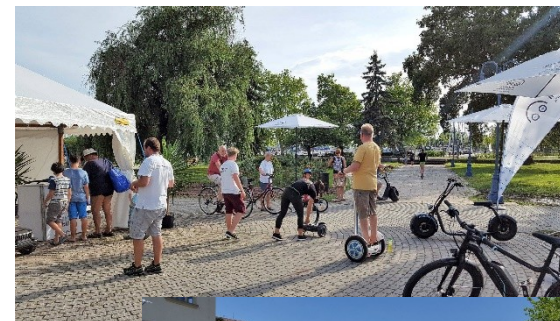

Elektromobilitás - társadalmasítás

RENDEZVÉNYEK / ELEKTROMOBILITÁS ESEMÉNYEK KÖZVETLEN ÉS KÖZVETETT ELÉRÉSE (FŐ)

Rendezvény	Helyszín	Időpont	e-Mobi stand (közvetlen) látogatottsága	Közvetett látogatottság
Boatshow	Budapest X.	2018.02.22-25.	200	8 300
AMTS	Budapest X.	2018.03.23-25.	400	54 000
Látogatóközpont megnyitó	Budapest II.	2018.04.03	70	70
Construma	Budapest X.	2018.04.11-15.	200	47 973
Civitas Sapiens - Okosváros Konferencia	Tata	2018.04.26	120	120
Nagy Futam családi nap	Budapest I.	2018.05.01	200	200 000
Golfiesta Elektromobilitás Klubnap	Budapest III.	2018.05.06	80	100
IV. kerületi Tűzoltóparancsnokság	Budapest IV.	2018.05.09-11.	1 200	1 200
Székel Fesztivál	Budapest II.	2018.05.12-13.	200	6 000
Nyári e-Mobi RoadShow 1.	Keszthely	2018.05.20	100	450
Hidrogén Cars Konferencia	Budapest I.	2018.05.23	60	60
II. Mobil Járműipari és Logisztikai Szakkiállítás	Zalaegerszeg	2018.05.24-25.	1 000	1 800
MNV családi nap	Budapest XVII.	2018.05.26	100	1 000
Lego Store	Budapest II.	2018.06.03	176	30 000
InfoTér konferencia	Budapest I.	2018.06.07	500	680
Nyári e-Mobi RoadShow 2.	Alsóörs	2018.06.08	250	1 000
Pécsi Országos Színházi találkozó	Pécs	2018.06.08-10.	200	8 700
V4 Logisztikai Konferencia	Mogyoród	2018.06.15	100	400
II. Kerület Napja	Budapest II.	2018.06.15-16.	101	13 500
Hungaroring Kamion EB	Mogyoród	2018.06.16-17.	800	30 000
Tusnádfürdő	Tusnádfürdő	2018.07.24-29.	2 160	30 000
Nyári e-Mobi RoadShow 3.	Balatonfenyves	2018.07.14	150	400
Formula Student East	Zalaegerszeg	2018.07.21-22.	1 500	4 310
Nyári e-Mobi RoadShow 4.	Balatonfüred	2018.07.27	1 200	6 000
Nyári e-Mobi RoadShow 5.	Balatonkenese	2018.08.04	160	350
Nyári e-Mobi RoadShow 6.	Balatonfüred	2018.08.11	290	10 000
Nyári e-Mobi RoadShow 7.	Nyíregyháza	2018.08.25	250	8 000
Összesen:			11 767	464 413

Nyári Roadshow

elektromobilitás e-mobi

ELEKTROMOBILITÁS NAP

- 05.20. KESZTHELY
- 06.09. ALSÓÖRS
- 07.14. BALATONFENYVES
- 07.27-28. BALATONFÜRED
- 08.04. BALATONKENESE
- 08.11. BALATONFÜRED
- 08.25. NYÍREGYHÁZA

Elektromobilitás - társadalmasítás

Az elmúlt időszakban megvalósított fő rendezvények
közvetlen elérése, Facebook aktivitás

esemény	időpont	Közvetlen elérés
Elektromos autók napja Székesfehérvár	2018. 09.15.	172
Autómentes Nap Bp. Andrásy út	2018. 09.15-16.	850
Emobility Forum Bp. Bálna	2018.09.19-20.	390
Klímanap Kaposvár	2018.09.21.	330
Autómentes Nap Székesfehérvár	2018.09.21.	210
Tudományok Fővárosa Bp. Akvárium	2018.09.25.	600
Hello Tomorrow Bp. Millenáris	2018.09.27.	320
Kutatók Éjszakája BME	2018.09.28.	120
Autómentes Nap Bp. XII.ker.	2018.09.30.	600
Dental World Bp. Hungexpo	2018.10. 11-13	110

**Közvetlen elérés
szeptember 15.-október
13. között**

összesen: 3702 fő

aktivitás

Nyári Elektromobilitás Road Show

- 05.20. KESZTHELY
- 06.09. ALSÓORS
- 07.14. BALATONFENYVES
- 07.27-28. BALATONFÜRED
- 08.04. BALATONKENESE
- 08.11. BALATONFÜRED

Tájékoztató! e-autó a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem részére Bővülnek az e-Mobi töltői XI.

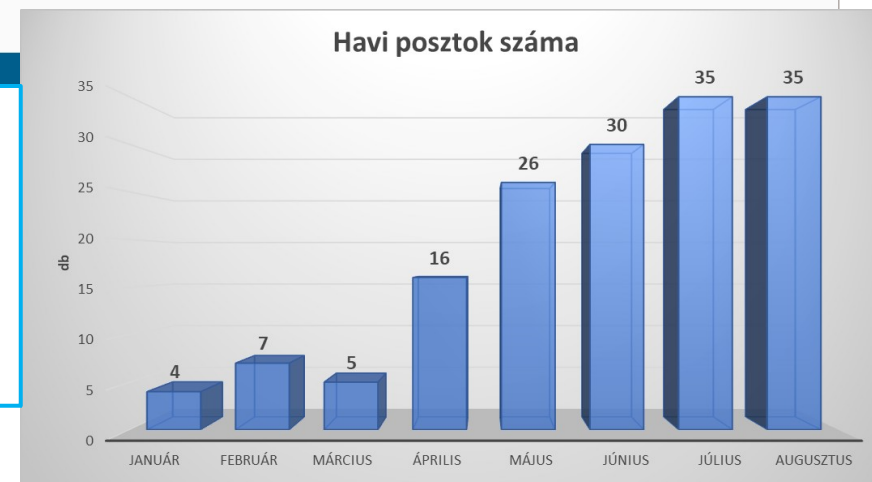
A honlap látogatottsága havi szinten meghaladja a 16 000 látogatót.

**szinten FB posztok és
ap hírek**

romobilitás nagykövetek

posztjai

- rendezvényekről tájékoztatás, népszerűsítés

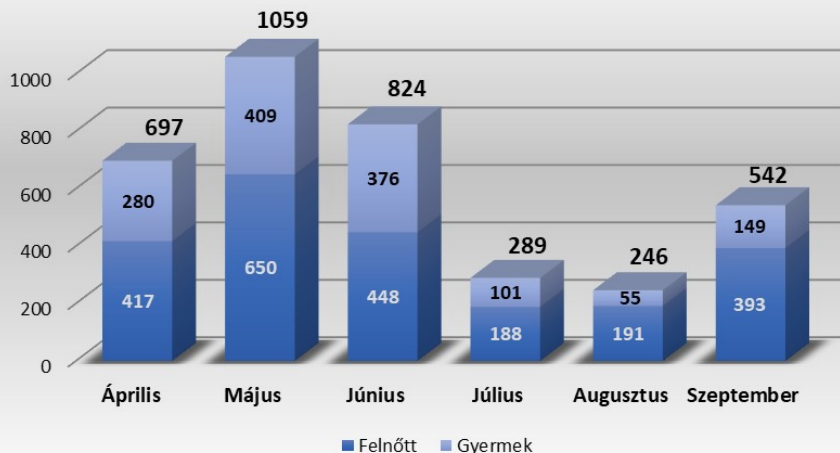
Elektromobilitás - Látogatóközpont

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

Látogatói létszám alakulása

Havi látogatók száma

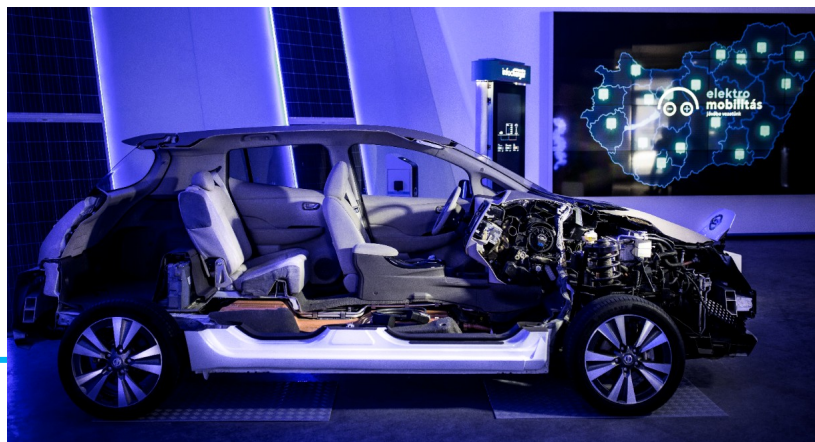

2018.09.23-ig

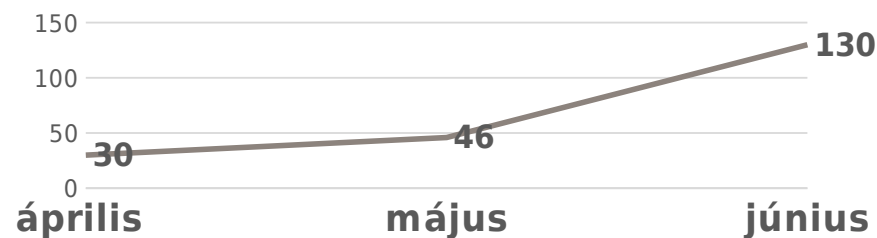
Összesen 3465 látogató járt eddig a Látogatóközpontban.

- Az egyéni látogatók mellett iskolai csoportokat is fogad a társaság, rendhagyó fizika óra, elektromobilitás előadás, tudományos kísérletek bemutatása céljából.
- Jellemzően a célcsoportunk a **felső tagozatos általános iskolás és középiskolás diákok**. Áprilistól júliusig **több mint 220 diák részére szerveztünk edukációs foglalkozásokat**.

Edukációs Programban elért résztvevők száma

Cél: a fiatalok **megismerkedjenek az elektromobilitás fogalmával, és felnőtté válásuk során már tisztában legyenek a környezettudatosság fontosságával.**

Komplex szemléletformálási kampány az OHKT eredményes végrehajtása érdekében

KEHOP 3.1.3 projekt – 999 945 000 Ft

Kedvezményezett: NHKV Zrt.

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

- egész országot átfogó kampány
- a szelektív hulladékgyűjtéshez kapcsolódó általános ismeretek terjesztése → cél: lakosság szelektív gyűjtési hajlandóságának növelése
- figyelemfelhívás a hulladékképződés megelőzése, a környezettudatos életmód értékeinek, eszközeinek terjesztése érdekében
- 60.000 fős aktív elérés

- az ország teljes területén kerülnek megrendezésre előadások, versenyek, kiállítások, különböző szórakoztató programok
- egyes célcsoportok tekintetében specifikus kampányelemek

projekt primer célcsoportjai:

- 1. Óvodások,
- 2. Általános és középiskolások
- 3. Fiatal felnőttek, egyetemisták
- 4. Középkorú felnőttek
- 5. Idősek (60+)

projekt szekunder célcsoportjai:

- oktatási-nevelési intézmények
- civil szervezetek
- média

Hat kommunikációs régió:

- Észak-Nyugat,
- Dél-Nyugat
- Közép-Magyarország
- Észak-Kelet
- Dél-Kelet
- Pest megye

Így a projekt az egyes régiók hulladékgazdálkodási közszolgáltatás át érintő sajátosságokat figyelembe vevő, régióspecifikus szemléletformáló elemeket is tartalmaz

Néhány projekt elem:

- Hulladék csökkentése, hulladék útja társasjáték
- 100 % hulladékszobrászat elnevezésű rendezvény-sorozat
- "Nagyiék.... és a környezet!" - Iskolai közös nap c. rendezvény
- Iskoláknak készülő oktatási segédanyagok
- Felnőtt lakosság részére kiadvány stb.

Hulladékgazdálkodási projektekhez kapcsolódó szemléletformálási kampányok

KEHOP 3.2.1 projektek keretében – 2,3 Mrd Ft

Kedvezményezettek: önkormányzati társulások

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

Tájékoztatása a kiépülő rendszerek minél hatékonyabb igénybevétele érdekében

mentorprogram

valamint civil szervezetek számára

oktatáson vesznek részt, amely az átfogó ismeretek mellett gyakorlati tapasztalatokat is ad a
körében

málási kampányt követően is képesek átadni a fontosabb ismereteket mikroközösségükben, a
líthatók az önkormányzatok vagy a közszolgáltató részéről is

szemléletformálás céljai a kiépülő hulladékgazdálkodási infrastruktúra minél
sabb szintű kihasználtsága érdekében

hulladékgyűjtés helyi rendszerének ismertetése a lakossággal, a szelektíven gyűjthető

odási rendszer pontos megismerése annak érdekében, hogy a lakosok érezzék, ők is fontos
célok teljesítéséhez közös munkára van szükség

gyűjtés hatékonyságának a növelése érdekében a lakosság tájékoztatása a településen elérhető
szelektív hulladékgyűjtési lehetőségekről, formákról és azok megfelelő használatáról

KEHOP-5.4.1 SZEMLELETFORMÁLÁSI PROGRAMOK

FELHÍVÁS MEGJELENÉSE: 2016. ÁPRILIS 1. (JELENLEG FELFÜGGESZTVE)

KERETÖSSZEG: 1 MILLIÁRD FT

IGÉNYELHETŐ VISSZA NEM TÉRÍTENDŐ TÁMOGATÁS: 1 - 5 MILLIÓ FT

TÁMOGATÁST IGÉNYLŐK KÖRE:

- települési önkormányzatok
- alap és/vagy középfokú közoktatási intézmények
- civil szervezetek

A PROJEKT FŐBB CÉLJAI, JELLEMZŐI:

- az energiatudatos gondolkodást és életmódot elősegítő, helyi szereplőket elérő szemléletformálás
- az energiatudatos és fenntartható energiafogyasztás és ezzel együtt az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások alkalmazásának népszerűsítése, összhangban az Energia- és Klímatudatossági Szemléletformálási Cselekvési Tervvel

Zöldkarikás Játékok - 985 millió Ft (KEHOP-5.4.2)

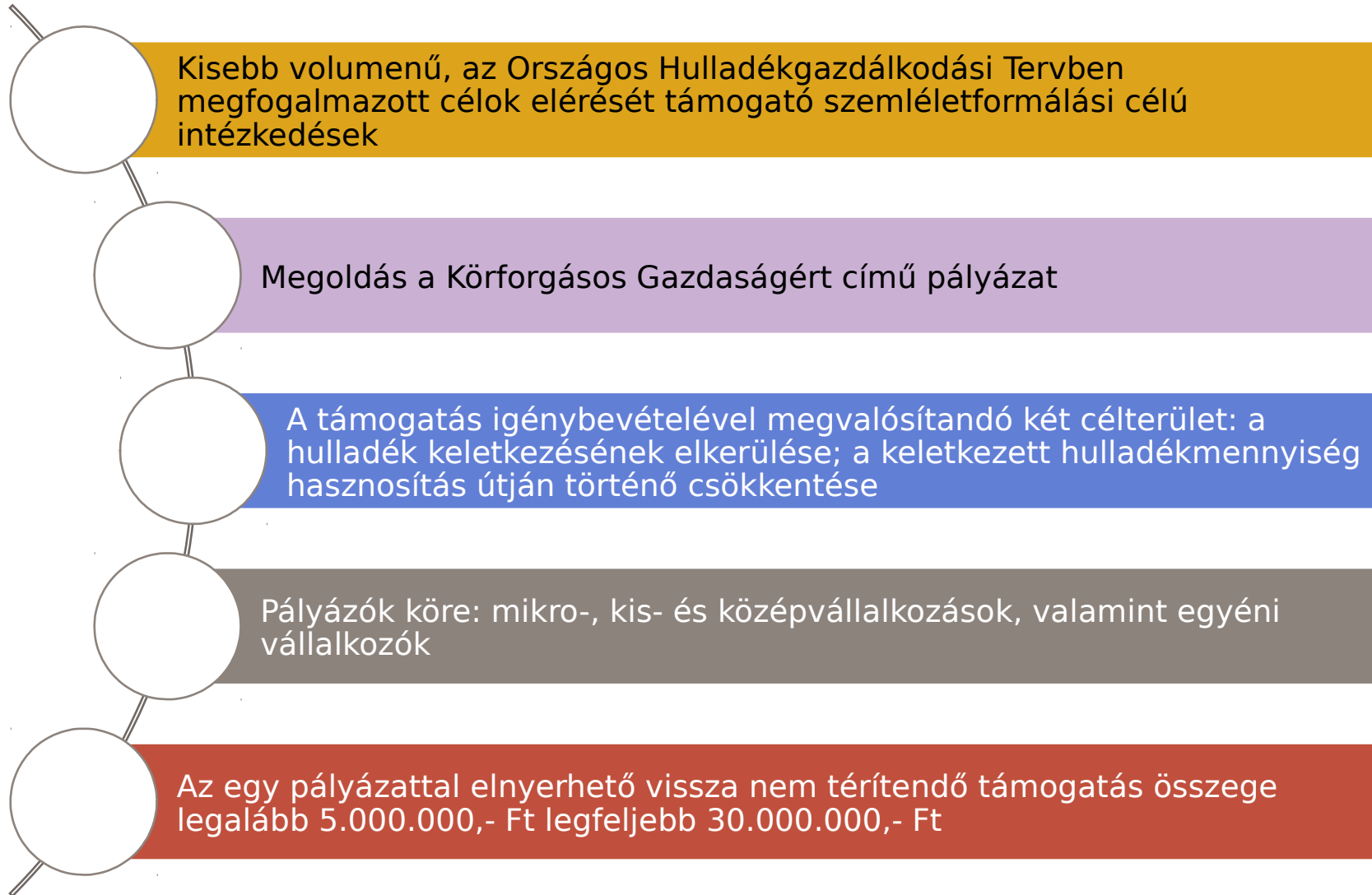
INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

Az OHT megvalósításával összefüggő szemléletformálási tevékenység („Hulladéklerakási járulékból finanszírozott feladatok” ITM fejezeti kezelésű előirányzat)

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

A lakosság környezettudatos nevelése – Termékdíj törvény alapján – 1 Mrd Ft

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNIKAI
MINISZTERIUM

„Hulladékgazdálkodási feladatok támogatása” költségvetési sor (14,65 Mrd Ft) 1%-a fordítható erre a célra

Egyedi kampányok támogatása – Kreatív Reklám film pályázat

KUKAKU ITÚRA, azaz a Hulladékkezelők Nyílt Napja!

Kukakaland játék – Kövesd velünk a hulladékok kalandos útját

Zöldlistavásárló program

Európai Hulladékcsökkentési Hét

A KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLÉLETFORMÁLÁS TÁMOGATÁSA

HULLADÉKOS LAKOSSÁGI SZEMLÉLETFORMÁLÓ PÁLYÁZAT

- ✓ bruttó 250.000.000,- Ft keretösszeg
- ✓ önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak pályázhattak
- ✓ rendezvényeket, tanulmányutakat és táborokat szerveznek, kiadványokat készítenek
- ✓ A pályázók 1-3 millió forintra nyújthattak be környezettudatos gondolkodást erősítő, a szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítéséhez, a hulladék keletkezésének megelőzéséhez, újrahasznosításához kapcsolódó projektjavaslatokat. A nyertesek a támogatást előlegként, egy összegben kapják meg, azzal utólag kell elszámolniuk.

A víziközmű-szolgáltatással kapcsolatos szemléletformálás (**tervezet**) KEHOP-2.1.7

A meghirdetés tervezett ideje: 2019. január 31.

Keretösszeg: 1 milliárd Ft

Meghirdetés módja: Egyszerűsített eljárásrend

Támogatást igénylők köre (egyeztetés alatt):

- **VÍZIKÖZMŰ MŰKÖDÉSI ENGEDÉLYES IVÓVIZSZOLGÁLTATÓK(fő kedvezményezett, konzorciumvezető)**
- **Civil szervezetek (konzorciumi partner)**
- **Önkormányzatok (konzorciumi partner)**

Szakmai tartalom: ivóvíz megtakarításra, víztakarékosságra, a szennyezés megelőzésre összpontosító kampányok és kapcsolódó szemléletformálási tevékenységek

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

Köszönöm a figyelmet!